

Kyrkbyskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling

Lå 2015- 2016

Innehåll

Grunduppgifter.....	3
Verksamhetsformer som omfattas av planen.....	3
Ansvariga för planen.....	3
Vår vision på Kyrkbyskolan.....	3
Planen gäller från:	3
Planen gäller till:.....	3
Elevernas delaktighet	3
Vårdnadshavarnas delaktighet.....	3
Personalens delaktighet	3
Förankring av planen.....	4
Utvärdering.....	4
Delaktiga i utvärderingen	4
Resultat av utvärderingen av fjolårets plan	4
Rastsituationer	4
Förankra likabehandlingsarbetet	4
Utvärdering av läsåret 2015/2016	5
Ansvarig för att årets plan utvärderas.....	5
Främjande insatser	5
Motverka kränkande behandling	5
Mål och uppföljning.....	5
Kartläggning.....	7
Kartläggningsmetoder	7
Områden som berörs i kartläggningen.....	8
Hur eleverna har involverats i kartläggningen	8
Hur personalen har involverats i kartläggningen	8
Resultat och analys.....	9
Förebyggande åtgärder	9
Motverka kränkande behandling	9
Mål och uppföljning.....	9
Kränkning bland elever.....	9
Kartläggningen visar	9
Åtgärd.....	9
Språkbruk Kartläggningen visar.....	10

Rutiner för akuta situationer	10
Policy	10
Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling.....	10
Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever.....	11
Ansvarsförhållande.....	11
Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal	11
Rutiner för uppföljning.....	12
Rutiner för dokumentation	12
Ansvarsförhållande.....	12
Begrepp	12
Diskriminering	12
Direkt diskriminering.....	12
Indirekt diskriminering	12
Trakasserier och kränkande behandling	13
Kränkande behandling.....	13
Sexuella trakasserier	13
Repressalier	14
Diskrimineringsgrunderna	14
Kön.....	14
Könsidentitet eller könsuttryck	14
Etnisk tillhörighet	15
Religion eller annan trosuppfattning	15
Funktionsnedsättning.....	16
Sexuell läggning.....	16
Ålder	16

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleklass, Grundskola 1-6, Grundsärskola och Fritidshem

Ansvariga för planen

Rektor Seija Alamäki

Vår vision på Kyrkbyskolan

- ✓ Jag känner mig respekterad för den jag är.
- ✓ Jag känner mig trygg när jag är i skolan!

Planen gäller från: 2015-06-16

Planen gäller till: 2016-06-23

Elevernas delaktighet

Alla elever ska ha kännedom om vår vision som syftar till att främja likabehandling. Vi arbetar på kontinuerlig basis med klassråd. På klassrådet behandlar klasserna alltid följande punkter:

- trygghet/ trivsel
- studiero
- kamratskap

Dessa punkter tas även upp i elevrådet som har möten ca 2 gånger per termin. Elevrådets representanter är delaktiga i revideringen av tidigare likabehandlingsplan i början av läsåret.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavarna har genom skolrådsrepresentanterna möjlighet att påverka innehållet i likabehandlingsplanen.

Vårdnadshavarna har möjlighet att påverka innehållet via föräldramöten och fortlöpande via bl.a. utvecklingssamtal och information via edWise.

Personalens delaktighet

All skolpersonal är delaktig i att upprätta planen bl.a. via personalmöten, arbetsplatsträffar och konferenser.

Förankring av planen

Planen skall göras känd och förankras hos all skolpersonal via arbetsplatsträffar, medarbetarsamtal, konferenser och andra träffar.

All skolpersonal har ansvar att se till att de känner till innehållet i planen.

Planen finns att läsa på skolans hemsida och på edWise.

Planen skall göras känd och förankras hos eleverna av mentorn vid höstterminens start och fortlöpande under terminerna.

Planen diskuteras på klassråd utifrån elevers och pedagogers initiativ.

För att arbetet ska bli systematiskt samtalar skolpersonal med vårdnadshavare om likabehandlingsplanen på föräldramöten och vid behov på utvecklingssamtal.

Utvärdering

All skolpersonal har utvärderat planen genom att analysera de åtgärder som vidtagits.

Delaktiga i utvärderingen

Rektor och skolpersonal.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Rastsituationer

Genom att anpassa skolgården med spontana rastaktiviteter vid behov, individanpassade lösningar för eleverna och att rastvärdarna har bättre översikt över skolgården har bidragit till ökad trygghet för eleverna. Vi har haft ett heltäckande rastvärdsschema med många vuxna ute på rasterna.

Förankra likabehandlingsarbetet

Vi har engagerat eleverna i likabehandlingsarbetet genom att upprätta, genomföra och utvärdera den tillsammans med eleverna. Det är också viktigt att de olika begreppen såsom trakasserier, diskriminering och kränkande behandling diskuteras och konkretiseras så att eleverna förstår innehållet.

Vi har utvärderat, följt upp och analyserat resultat på vad som framkommit i enkäten inför utvecklingssamtalet och "huset".

Årets plan ska utvärderas senast 2016-06-23

Utvärdering av läsåret 2015/2016

Under fortbildningsdagarna i juni kommer skolpersonal att utvärdera planen mot trakasserier och kränkande behandling genom att diskutera och analysera gjorda insatser.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Likabehandlingsteamet (Seija Alamäki, Lena Sarbäck, Ulla Vikström, Gun-Inger From, Anna Kandelin)

Främjande insatser

Motverka kränkande behandling

Mål och uppföljning

Alla på Kyrkbyskolan, både skolpersonal, föräldrar och elever ska känna till att det aldrig är tillåtet att diskriminera, trakassera eller kränka någon verbalt eller fysiskt: t.ex. att med ord eller handling såra, hota eller på ett negativt sätt kommentera individen.

Vi har nolltolerans mot all form av kränkningar.

Alla elever ska känna till diskrimineringsgrunderna och begreppen trakasserier, diskriminering och kränkande behandling.

Kränkande behandling

Eleverna känner till skolans rutiner gällande kränkande behandling som innebär att om någon elev blir kränkt ska eleven alltid komma till oss pedagoger och berätta vad som har hänt. Vi pedagoger uppmuntrar eleverna att våga säga ifrån och att markera: stopp/sluta!

Kontinuerliga samtal och arbete kring värdegrund i syfte att förhindra kränkningar samt öka elevernas empati.

De yngre eleverna har fasta "gå-kompisar" till olika aktiviteter i syfte att skapa trygghet och gemenskap.

Fasta platser i klassrum och matsal, både under skoltid och fritidstid.

Kön

- Ge flickor och pojkar lika stort inflytande och lika stort utrymme i verksamheten.
- Skolan har ett normkritiskt förhållningssätt bl.a. könsneutralt material, stärka eleverna till att välja aktivitet efter intresse.

Könsidentitet och könsuttryck

- Skolan/ fritidshemmet har könsneutrala toaletter.
- Samtal om allas lika värde.

Etnisk tillhörighet

- Samtal om bl.a. hur skolplikt i Sverige kontra andra kulturer/länder ser ut.
- Uppmärksamma bl.a. högtider från olika kulturer ex utifrån internationell kalender.
- Arbete med FN-dagen.

Religion eller annan trosuppfattning

- Uppmärksamma religioner och andra trosuppfattningar.

Funktionsnedsättning

- Lokaler och utrymmen är anpassade efter individuella behov.
- Raster och friluftsdagar är anpassade så att alla ska kunna delta och efter individuella behov.

Sexuell läggning

- Normkritiskt förhållningsätt bl.a. använda begreppet vårdnadshavare /förälder/ framför mamma och pappa.
- Uppmärksamma och samtala om att familjekonstellationer kan se ut på olika sätt.
- Samtal om språkbruk.

Ålder

- Åldersblandade klasser
- Fadderverksamhet
- Aktiviteter planeras i åldersblandade grupper.
- Åldersblandad, fri lek under rasttid.

Andra främjande insatser

- Eleverna och vårdnadshavarna känner till skolans ordningsregler/trivselregler.
- Personalen arbetar med ett hälsofrämjande förhållningssätt som syftar till att stärka och se varje elevs styrkor.
- Vuxna på skolan är tydliga ledare och goda förebilder. Personal finns alltid närvarande bland eleverna; i matsalen, i korridorer, på raster och transporter.
- Gruppstärkande aktiviteter ex kompislek.
- Individstärkande aktiviteter.
- Värderingsövningar och diskussioner.
- Massage/avslappning.
- Skolgemensamma aktiviteter.
- Friluftsdagar.
- Skolavslutningsfirande och skolstartsfirande.

Ansvarig

Undervisande lärare i respektive årskurs samt fritidspersonal

Datum när det ska vara klart 2016-06-17

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Uppmärksamma kännetecken: Vid höstterminens föräldramöte samtalar lärarna med vårdnadshavare om vikten av att uppmärksamma kännetecken som kan tyda på att en elev är utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Om så är fallet måste skolpersonalen omgående informeras.

Kartläggningar på individ-, grupp- och organisationsnivå och analyser görs av varje pedagog kontinuerligt i klasserna t ex:

- -"frågor inför utvecklingssamtalet" innebär frågor kring trivsel, trygghet och kamratskap.
- -"huset" är en kartläggningsmetod där vi undersöker var eleverna känner sig trygga/otrygga såväl inomhus som utomhus under skol- och fritidstid. Detta innefattar även miljöer som slöjd, idrott/bad samt transport till och från dessa aktiviteter (under höstterminen).
- intervjuer med elever som har fritidsplats
- lärare och fritidspedagoger observerar lektioner och raster
- utvecklingssamtal
- klassråd/elevråd. Varje elevrådsmöte inleds med att representanterna får berätta hur det fungerar i klasserna vad gäller trygghet, arbetsro och trivsel. Detta har representanterna diskuterat i sina klasser innan varje möte.
- samlingar och samtal med eleverna
- skolhälsovårdens elevhälsosamtal
- incidentdokument

- OSIS-blankett

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

All skolpersonal uppmuntrar eleverna att ta hand om varandra på skolan. Eleverna uppmuntras att gå till en skolpersonal om någon eller de själva är ensamma eller blir utsatta för kränkande behandling.

Kartläggningar på individ-, grupp- och organisationsnivå och analyser görs av varje mentor kontinuerligt i klasserna genom:

- "frågor inför utvecklingssamtalet"
- "huset"
- Intervjuer
- observationer under lektioner och raster
- utvecklingssamtal
- klassråd/elevråd
- samlingar och samtal
- skolhälsovårdens elevhälsosamtal
- incidentdokument
- OSIS-blankett

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Kartläggningar på individ-, grupp- och organisationsnivå och analyser görs av varje pedagog kontinuerligt i klasserna t ex:

- "frågor inför utvecklingssamtalet"
- "huset"
- Intervjuer
- observationer under lektioner och raster
- utvecklingssamtal
- klassråd/elevråd
- samlingar och samtal med eleverna
- skolhälsovårdens elevhälsosamtal
- OSIS-blankett
- Incidentdokument
- utvärderingar och diskussioner på arbetslagsträffar

Resultat och analys

Genom kartläggningsmetoderna har det framkommit att de flesta elever trivs och känner sig trygga på skolan och på fritids. Eleverna leker med varandra över åldersgränserna och oberoende av kön. Alla elever upplevde att de kunde vända sig till någon skolpersonal och de allra flesta kände att de kunde vända sig till vilken personal som helst om problem uppstått.

Kränkningar bland några elever har förekommit under raster och vid några tillfällen vid förflyttningen till och från slöjd.

Vissa elevers språkbruk är ibland grovt med nedsättande ord.

Förebyggande åtgärder

Motverka kränkande behandling

Mål och uppföljning

Uppföljning sker kontinuerligt på:

- arbetslagsträffar under punkten elevärenden
- incidentdokument (upprättande/utvärdering)
- klassråd/elevråd

Kränkning bland elever

Kartläggningen visar

Kränkningar bland några elever har förekommit under raster och vid några tillfällen vid förflyttningen till och från slöjd.

Åtgärd

- Begränsad skolgård under rasttid för bättre uppsikt över eleverna.
- Vi har förstärkt med fler rastvärdar (skolpersonal) ute på rast samt under transport med buss till och från slöjd.
- Skolpersonalen är rastvärdar. De presenterar och erbjuder eleverna lekar/material som stimulerar till lek.
- Fadderverksamhet: äldre elever är faddrar till yngre elever, för att skapa gemenskap och trygghet på skolan.
- Kompislekar: för att skapa trygghet och gemenskap mellan eleverna och för att utvidga sin kompiskrets.
- "frågor inför utvecklingssamtalet" ska anpassas till de äldre eleverna.

Språkbruk

Kartläggningen visar

Vissa elevers språkbruk är ibland grovt med nedsättande ord.

Åtgärd

- Kontinuerliga samtal om språkbruk och värdegrund.

Motivera åtgärd

Skolpersonalen har (genom svaren på "frågor inför utvecklingssamtalet") och genom observationer sett att vuxna bör närvara vid raster, korridorer, matsituationer, omklädning vid idrott och att flera vuxna är ute samtidigt för att förebygga kränkningar. Dessa områden medför högre risk för kränkningar då inte en vuxen styr eller närvarar vid verksamheten.

Ansvarig

All skolpersonal.

Datum när det ska vara klart

Dagligen under hela läsåret.

Rutiner för akuta situationer

Policy

Det ska råda nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling på Kyrkbyskolan.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

- Rastvärdar, det finns alltid skolpersonal ute på rasterna.
- Skolpersonal i hallen, matsalen, korridorerna, omklädningsrummen på bad/idrott och på bussen till och från olika aktiviteter.
- Skolpersonalen ger information/rapport till varandra direkt vid händelser och vid observationer på rasterna.
- Skolpersonalen identifierar otrygga platser med hjälp av "frågor inför utvecklingssamtalet" och "huset".
- Kontinuerliga samtal på klassråd/elevråd.
- Dagliga samtal med eleverna om trivsel och kamratskap.
- Målmedvetna och systematiska samtal med vårdnadshavare.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

- Elever och föräldrar ska vända sig till elevens mentor eller annan skolpersonal man har förtroende för om kränkande behandling har förekommit.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Rutiner för dokumentation: Skolpersonalen fyller i incidentdokumentet tillsammans med de inblandade eleverna när den kränkande situationen har uppstått.

- Incidentrapporten arkiveras.
- Rutiner för uppföljning: Ansvariga för uppföljningen är den som skrivit incidentrapporten.
- Uppföljningen ska ske senast en vecka från händelsens inträffande.

Ansvarsförhållande

- Likabehandlingsteamet och rektor är ansvarig för rutinerna.
- Mentorn/annan skolpersonal kontaktar rektorn.
- Samtal med de inblandade eleverna görs av den skolpersonal som ser kränkningen eller först får kännedom om kränkningen. Denna skolpersonal skriver ett "incidentdokument" tillsammans med berörda elever. Dokumentet arkiveras och följs upp inom en vecka.
- Ansvarig mentor/pedagog till berörda elever informeras.
- Om inte kränkningen upphör kallar rektor berörd skolpersonal, föräldrar och elever till ett möte, en mer detaljerad handlingsplan upprättas.
- Vid varje enskilt fall bör en bedömning göras av hur allvarlig kränkningen är och om anmälan till socialtjänsten, polisen och/eller arbetsmiljöverket skall göras.
- Både den som blivit kränkt och den som utövat kränkningen skall erbjudas råd och stöd av elevhälsans personal.
- Handlingsplanen skall följas upp och utvärderas av berörd skolpersonal och rektor.
- Alla tillfällen ska dokumenteras och arkiveras.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

- Eleven talar med sin mentor/annan skolpersonal/skolsköterska eller vårdnadshavare.
- Mentor/annan skolpersonal/skolsköterska eller vårdnadshavare kontaktar rektorn omedelbart.
- Vårdnadshavare informeras omgående.
- Rektor ansvarar för utredning/samtal med berörda samt anmäler detta till huvudmannen. Parallellt så inleds utredningen kring den anmälda händelsen. Åtgärder vidtas utifrån vad utredningen visar.
- Eleven erbjuds råd och stöd av kurator/skolsköterska.
- Vid behov tar rektor hjälp av elevhälsan/kommunhälsan.
- Rektor ansvarar för att kränkningar omedelbart upphör.

Rutiner för uppföljning

Rektor återrapporterar till huvudmannen vad utredningen visar och vilka eventuella åtgärder som vidtagits.

Rutiner för dokumentation

- Den skolpersonal som uppmärksammas på incidenten skriver en OSIS-rapport.
- Rektor anmäler kränkningen till huvudmannen.
- Rektor återrapporterar till huvudmannen vad utredningen visar och vilka aktuella åtgärder som vidtagits.

Ansvarsförhållande

All skolpersonal har en skyldighet att anmäla kränkande behandling som de har sett eller fått kännedom om till rektor. Denne ska i sin tur anmäla detta till huvudmannen. Parallellt inleds utredningen kring den anmälda händelsen.

Nästa steg är att rektor återrapporterar till huvudmannen vad utredningen visar och vilka eventuella åtgärder som vidtagits.

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling

- Carl blir ofta kontaktad via msn av elever på skolan. Där kallar de honom "pucko" och "tjockis". De har också lagt ut bilder av Carl på Lunarstorm. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken
- Lisa är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren ger Lisa en örfil.
- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. "Han är en ensamvarg", säger klassläraren. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunderna

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet "Det är för hårt arbete för en tjej". [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala".

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratorn på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratorn ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]

- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa". [trakasserier]
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen
- "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionshinder menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

DO använder sig av Handisams beteckning funktionsnedsättning – och inte funktionshinder eftersom hindren finns i samhället och inte hos personen.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar "Din pappa är jävla CP." [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!" [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb". [trakasserier]
- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.
- James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta.[trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen,